

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת חקת תשע"ב

זאת חקת התורה (י"ט - ב')

ברש"י גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. אפשר לפרש ע"פ דברי החת"ס זיע"א עה"פ "וראית את אחורי ופני לא יראו", דאע"פ שבתחילה אין מבינים אנו בהדי כבשי דרחמנא, אבל "וראית את אחורי" לבסוף יראו ויבינו הכל וידעו כי ה' הוא האלוקים. וז"ש גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר, משום "אחריה" שלאחר מכן תבין ותדע הכל וע"כ צריך להאמין באמונה שלימה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

זאת התורה אדם כי ימות באהל (י"ט - י"ד)

איתא בגמרא (ברכות ס"ג) "אמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" ומקשים הרי נאמר "וחי בהם ולא שימות בהם" וא"ל דרך משל, סוהר היה בעיירה שעסקיו פרחו ולא התפנה מחמת טרדת מסחרו אף לתפילה בציבור, עברו שנים האיש הזדקן והרגיש כי יום הדין הולך וקרוב, ישב הרהר והחליט, כי הגיע עת לעשות לה' והרבה ללכת לביהכנ"ס, ואף ללמוד שיעור במשנה וגמרא, אשתו שעמדה על השינוי בהלך רוחו, שאלה אותו על כך, והוא השיב לה בשאלה מה היית עושה רעייתי, לו בא מלאך המות וקורא לי להפטר מעולמי, האם יכולת לעכב אותו בגלל קונים שישנם בחנות, והיית אומרת לו כי אין לי כעת פנאי ללכת, חשבי אפוא שמת אנכי, ומה איכפת לך אם לאחר כמה שעות לימוד תורה הנני קם לתחיה ולעסק, וזוהי כוונת הנאמר "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה" הארם צריך לחשוב שהוא מת ואז שאלת הזמן לא תבטלו.

(חפץ חיים)

וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא (י"ט - ט"ו)

המקרא הזה מרמז על הפה שהוא הכלי המובחר שבאדם, אשר בו מותר האדם מן הבהמה, ואם "אין צמיד פתיל עליו", היינו שאין לו מחסום להבדיל בין הדברים המותרים והאסורים, "טמא הוא" ואז יפה שתיקתו מדיבורו.

(הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א)

מים חיים אל כלי (י"ט - י"ז)

"מים" רומז לתורה שנאמר "הוי כל צמא לכו למים", "חיים" גם רומז לתורה, דכתיב "עץ חיים היא למחזיקים בה", כלומר שנתן את התורה שנקראת "מים חיים" "אל כלי", "כלי" נוטריקון כהנים לויים ישראלים.

(תוספות)

לא תעבור בי פן בחרב אצא לקראתך (כ' – י"ח)

וקשה למה אמר "פן", מן הדין היה צריך לומר "כי בחרב אצא לקראתך", והתירוץ הוא, כי כך אמר מלך אדום, אמנם נכון הדבר שלעת עתה לא אפשר ממומה אם אתן לכם לעבור את ארצי, אולם "פן בחרב אצא לקראתך" שמא אי פעם אצטרך לצאת נגדכם בחרב למלחמה, לכן איני רוצה שתעברו כעת את ארצי כי אגב כך תראו את כל מוצאייה ומבואיה ותלמדו להכיר את מערכת ביצוריה.

(שפת אמת זיע"א)

קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם הר ההר (כ' – כ"ה)

וברש"י "קח את אהרן" בדברי נחומים, אמור לו אשריך שתראה כדרך נתון לבנך מה שאין אני זוכה לכך. מפסוק זה אנו למדים על החיוב לעודד ולנחם כל יהודי מישאל השרוי בצער. מסופר על יהודי שבא אל הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א כשעל פניו הבעת צער גדול. רבי! אמר בבכי, חנות היתה לי בה עמלתי ולה הקדשתי את מיטב זמני במשך למעלה מחמישים שנה, ועתה אירע לי אסון כבד והחנות נשרפה, וללא החנות למה לי חיים. ניחמו רבי מאיר ואמר: אל תצטער, הקב"ה רוצה את טובתך, אתה אהבת את החנות יותר מאת עצמך, ולכן רצית שהחנות תאריך ימים יותר ממך, ואילו הקב"ה אוהב אותך יותר משאוהב את חנותך, ולכן רצה שאתה תאריך ימים יותר מהחנות.

ויאמר אליו אדום לא תעבור בי וגו' (כ"א – י"ח)

בכל הפרשה מדבר אדום אל בני ישראל בלשון יחיד, משום שידע שבעת סכנה מתאחד עם ישראל כאיש אחד בלב אחד, ואז כוחם גדול ואין מי שיוכל לעמוד בפניהם, ומדבר זה פחד אדום עד מאד.

(הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א)

ותקצר נפש העם בדרך (כ"א – ד')

י"ל, אחרי שידעו בני ישראל שיהיו במדבר ארבעים שנה, חיכו כל הזמן בסבלנות, אבל בתום תקופת ארבעים שנה וראו שעדיין לא נושעו, קצרה נפשם ופקעה סבלנותם, ולכן בגלות האחרונה הזאת גדל הסבל פי כמה וכמה, משום שלא נתגלה הקץ.

(החת"ם סופר זיע"א)

פניני השבת

שקול שבת כנגד כל התורה כולה, והנה לפי שיבא היצר ויאמר לאדם מה כחך כי תחל לקיים כל התורה כולה שהיא שלימות האדם, ומה גם אדם שעברוהו רעות רבות ירחיקוהו היצר מה תוכל לתקן את אשר פעלו ידך מהרעות, לזה אמר משה וידעת היום אותו שכתוב בו היום שהוא השבת דכתיב כי שבת היום, תן דעתך עליו ובו תשיב אל לבבך כי הוא שקול כנגד כל התורה, וזה יועיל לסתור ב' טענות בין לתקן מה שעברוהו מהמרדים בין להשלמת הנפש שע"י שמירתו הרי הוא כאילו קיים כל התרי"ג מצוות.

(אור החיים הק' זיע"א)